

передбачає економічне значення інформації. В іншому випадку посягання не може розглядатися як злочин у сфері економічної діяльності. Однак інформація в економічних відносинах може бути або «товаром» і в даному випадку для охорони вирішальне значення має її вартість і цінність, або засобом управління економічними процесами і контролю над ними, і в даному випадку охорона буде орієнтована переважно на порядок звернення цієї інформації [2, с. 73].

Отже, предметом економічних злочинів виступає тільки така економічна за змістом інформація, яка безпосередньо бере участь у регулюванні економічних відносин. Залежно від їх ролі різняться і цінність такої інформації. Виходячи з цього, в теоретичному і практичному відношенні доцільно розмежовувати економічно цінну інформацію та інформацію, що не має економічного значення, але значиму для вирішення управлінських та організаційних питань.

Перелік використаних джерел

1. Лопашенко Н.А. Злочини у сфері економічної діяльності: теоретичний і прикладний аналіз / Н.А. Лопашенко. - Д.: Юрфорум, 2015. - 976 с.

2. Медведєв С.С. Інформація як об'єкт, предмет і знаряддя злочину / С.С. Медведєв // Харківський юридичний вісник.-2016.-№ 3.-С. 72-74.

3. Суслопаров А.В. Інформація в характеристиці об'єкта злочинів / А.В. Суслопаров // Правова політика та правове життя. - 2009. - № 4. - С. 166-172.

4. Туришев А.А. Інформація як ознака злочинів у сфері економічної діяльності: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Туришев Олександр Олександрович. - Полтава, 2017. - 210 с.

Олег Фрицький

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СЕГМЕНТ ЕКОНОМІКИ І ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ

Розвиток відносин у сфері зовнішньоекономічної діяльності - важливий складовий елемент здійснення переходу до ринкових відносин, становлення в державі громадянського суспільства, розвитку демократичних відносин, а також ефективного

забезпечення соціальних, економічних, політичних та інших прав і свобод людини і громадянина.

Одним із засобів правового регулювання досліджуваних відносин з боку держави є кримінальне законодавство. Можна сказати, що, з одного боку, кримінальний закон охороняє легальну зовнішньоекономічну діяльність, з іншого - встановлює заборону на здійснення найбільш небезпечних дій в даній сфері.

Сьогоднішній стан злочинності в сфері зовнішньоекономічної діяльності відрізняється підвищеною динамікою. Так, за останні 5 років середній показник виявлених злочинів в даній області зріс більше ніж на 30%. З огляду на цей факт, можна зробити висновок про те, що правовідносини в досліджуваній сфері в значній мірі піддаються злочинним посяганням, і їх безпека на сьогоднішній день потребує посиленої охорони, в тому числі в рамках кримінально-правового регулювання [3, с. 13].

А. В. Макаров, А. С. Жукова розглядають зовнішньоекономічну діяльність як вид міжнародного співробітництва та визначають її як діяльність держав щодо розвитку співробітництва в області торгівлі, економіки, науки, культури і туризму [4, с. 31].

На думку Ларічева В. Д., ЗЕД являє собою сукупність взаємин між резидентами і нерезидентами в сфері міждержавного переміщення товарів, робіт, послуг, інтелектуальної власності, а також інвестиційного співробітництва грошово-кредитних операцій та інших видів діяльності [1, с. 283].

Розглядаючи відносини у зовнішньоекономічній діяльності як об'єкт кримінально-правової охорони, неможливо абстрагуватися від того, що собою являє така діяльність в даний час, яке місце вона займає в системі державної політики, як регламентується і за якими напрямками розвивається.

Таким чином, можна констатувати, що державна безпека забезпечується за допомогою ефективного функціонування множинності сфер життєзабезпечення, в числі яких не останнє місце займає зовнішньоекономічна діяльність. У зв'язку з цим законодавець засобом кримінально-правових інструментів забезпечує охорону останній в рамках військово-технічного співробітництва, закріпивши в КК України норми про відповідальність за контрабанду, незаконний експорт з України або передачу сировини, матеріалів, обладнання, технологій та інших предметів, а також незаконне виконання робіт, які можуть бути використані при створенні зброї масового знищення, озброєння і військової техніки.

В даний час, як зазначає Дмитрієнко І. В., висока значимість зовнішньоекономічних відносин в системі як державної, так і світової економіки обумовлена різними факторами, одним з яких, зокрема, на погляд автора є вплив ЗЕД на велику частину галузей економіки, що розвиваються в тимчасовому світі: економіки, політики, безпеки і соціальної сфери. У зв'язку з цим злочинні посягання на ЗЕД тягнуть за собою негативні наслідки для перерахованих вище гілок розвитку [3, с. 14].

Ми можемо спостерігати, як максимально необхідні сфери для розвитку держави і суспільства пов'язані з ЗЕД, що забезпечує їх подальше функціонування і вдосконалення. Вважаємо за можливе погодитися з В. В. Покровською, яка стверджує, що державний контроль даної діяльності - необхідна «умова захищеності економічних інтересів суб'єктів економічної діяльності, носіїв економічних інтересів» [1, с. 196]. У зв'язку з цим кримінально-правова охорона зовнішньоекономічної діяльності в якості одного із заходів регулювання є невід'ємною частиною всієї системи забезпечення її нормального функціонування, а відсутність контролю над досліджуваною сферою економіки виключає можливість державного впливу на ринкові процеси, а також на економічну безпеку. В рамках реалізації даних заходів законодавцем передбачена відповідальність за вчинення злочинних посягань на сферу ЗЕД, яка закріплена в структурі Кримінального кодексу України.

Отже, зовнішньоекономічна діяльність є об'єктом кримінально-правової охорони, перш за все у зв'язку з тим, що є одним із пріоритетних напрямків державної політики. З огляду на високий ступінь розвитку зовнішньоекономічних відносин та значний грошовий оборот в даній сфері, вона представляється певним особам як фактор для здійснення протиправних дій. ЗЕД впливає на важливі для держави галузі розвитку, головним чином - на економічного складову, в зв'язку з чим злочинні посягання у відношенні неї тягнуть за собою серйозні шкоди для всієї економіки нашої держави.

Перелік використаних джерел

1. Ларічев В. Д. Злочинність у сфері зовнішньоекономічної діяльності / В. Д. Ларічев. - Київ: Іспит, 2014. - 509 с.
2. Покровська В. В. Зовнішньоекономічна діяльність: підручник / В. В. Покровська. - Донецьк: Економіст, 2015. - 672 с.
3. Дмитрієнко І. В. Зовнішньоекономічна діяльність як об'єкт кримінально-правової охорони / І. В. Дмитрієнко // Національний юрвісник. - 2016. - № 8. - С. 13-15.

4. Макаров А. В. Злочини у сфері зовнішньоекономічної діяльності на сучасному етапі розвитку національного кримінального законодавства / А. В. Макаров, А. С. Жукова // Журнал охорони права. - 2015. - № 24. - С. 29-34.

Василь Целеп

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

СПЕЦИФІКА ОБРАННЯ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ У СПРАВАХ ПРО ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДЯЛЬНОСТІ

Ефективне застосування засобів процесуального примусу при розслідуванні економічних злочинів має надзвичайну актуальність. Адже слідчому після пред'явлення звинувачення, при вирішенні питання про обрання міри запобіжного заходу, необхідно зупинитися на такій, щоб обмеження прав обвинуваченого було мінімальним, а досягнутий ефект - максимальним. Відповідність обраного запобіжного заходу обставинам справи і особі обвинуваченого, є складністю практично за всіма економічними злочинами. Проблема вибору обумовлюється тим, що обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в деяких випадках, є більш суворим по відношенню до особи, ніж скоєне ним діяння. Обрання ж підписки про невиїзд практично ніколи не відповідає тяжкості вчиненого злочину та інших обставин справи. Маємо пам'ятати, що крім цих двох заходів, КПК України передбачає і такі як особиста порука, застава або домашній арешт [1].

Кримінологи з приводу таких заходів стверджують, що «запобіжний захід у кримінальній справі про економічний злочин буде бездіяльний, поки його суть не буде спрямована на вразливе місце злочинця, а саме, майно. Ефективність від обраного запобіжного заходу буде тоді, коли в її основі буде лежати матеріальне підґрунтя, яке зачіпає саму суть обвинуваченого - його користь. У зв'язку з цим, особливість запобіжного заходу полягає в тому, що її сила повинна бути заснована на економічній зацікавленості особи. Запобіжний захід з даної категорії справ, повинна бути спрямована, крім досягнення тих цілей, які на неї покладаються, на сприяння відновленню порушеного права відповідного суб'єкта (повернення незаконно отриманого майна, відшкодування матеріальної шкоди) [2, с. 45].